



NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

„*Salus rei publicae
suprema lex esto*”

Nagroda imienia Edwarda J. Wende została utworzona w 2003 roku z inicjatywy Rodziny przez Fundację dla Polski, w celu uhonorowania pamięci Edwarda J. Wende – adwokata – w czasach PRL obrońcy politycznie prześladowanych, po 1989 roku senatora i posła III RP, niezależnego w poglądach i odważnego w ich głoszeniu.

Regulamin Nagrody im. Edwarda J. Wende (fragmenty)

Nagroda jest przyznawana prawnikom i osobom zaangażowanym w działalność publiczną za szczególne dokonania na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak i europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

Nagroda przyznawana jest osobom fizycznym, które:

- działają zgodnie z zasadami etyki zawodowej i profesjonalizmu,
- w swojej działalności wyróżniły się odwagą cywilną i niezłomnością zasad,
- bezinteresownie działają na rzecz dobra publicznego.

Nagrodę przyznaje powołana w tym celu Kapituła w składzie:

Teresa Romer – Przewodnicząca Kapituły
Władysław Bartoszewski

Czesław Bielecki
Jerzy Buzek
Krystyna Chrupkowa
George Dobry
Joanna Agacka-Indecka
Andrzej Kalwas
Leon Kieres
Wojciech Młynarski
Stanisław Rymar
Ks. Jan Sikorski
Ks. Zdzisław Tranda

Tomasz Wardyński
Agnieszka Wende-Wünsche
Małgorzata Wende-Wardyńska
Jakub Wende
Piotr Wende
Tadeusz Wolfowicz
Andrzej Zoll
Przedstawiciel Fundacji dla Polski
Jan Rokita, Laureat Nagrody w roku 2003
Witold Kulesza, Laureat Nagrody w roku 2004
Irena Lipowicz, Laureatka Nagrody w roku 2005
Marek Safjan, Laureat Nagrody w roku 2006
Jacek Taylor, Laureat Nagrody w roku 2007



Gospodarzem Nagrody im. Edwarda J. Wende jest **Fundacja dla Polski**. Celem Fundacji dla Polski jest umożliwianie innym realizacji własnych działań filantropijnych. Fundacja tworzy i upowszechnia różnorodne formy działań społecznych i oferuje usługi, za pomocą których osoby prywatne, przedsiębiorstwa i organizacje społeczne mogą, w efektywny i najbardziej dopasowany do swoich potrzeb sposób, realizować wytyczone przez siebie cele społeczne. Obecnie działania podejmowane przez partnerów współpracujących z Fundacją koncentrują się w czterech podstawowych obszarach: podnoszenie kwalifikacji zawodowych niezbędnych do dostosowywania się do potrzeb rynku pracy, wspieranie zrównoważonego rozwoju i wyrównywania potencjału społeczno-ekonomicznego poszczególnych regionów Polski, integracja grup zagrożonych marginalizacją oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności w życiu publicznym.

Fundacja dla Polski,
ul. Narbutta 20/33, 02-541 Warszawa,
tel. (22) 542 58 80, faks (22) 542 58 90,
e-mail: fdp@fdp.org.pl, www.fdp.org.pl



Patronem prasowym i partnerem Nagrody jest „**Rzeczpospolita**” i jej wydawca Presspublica Sp. z o.o., ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa.



„Byłem obrońcą księdza Jerzego i będę nim nadal. (...) Zobowiązuje mnie do tego nie tylko wzgląd na pamięć księdza Jerzego i Jego dobre imię, ale i zasady elementarnej przyzwoitości obrony człowieka, który już sam bronić się nie może”.

Fragment wystąpienia Edwarda J. Wende w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu w procesie o zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki

Edward Joachim Wende

Urodził się w Warszawie, 16 sierpnia 1936 roku, jako syn Edwarda Karola – adwokata i Anieli Karoliny z Ziółkowskich – historyka. Wojnę i okupację przeżył w Warszawie, dopiero po Powstaniu Warszawskim przeniósł się z rodzicami do Kalisza – rodzinnego miasta matki. W roku 1953 zdał maturę w męskim gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim. W Warszawie odbył aplikację sądową i adwokacką zakończoną w roku 1976 egzaminem adwokackim. Specjalizował się w sprawach karnych i prawie rodzinnym.

W latach siedemdziesiątych bronił robotników Ursusa, w osiemdziesiątych występował jako obrońca w trudnych procesach politycznych działaczy opozycyjnych, między innymi: Bronisława Geremka, Janusza Onyszkiewicza, Klemensa Szaniawskiego, Leszka Moczulskiego, księdza Jerzego Popiełuszki oraz wielu innych. Bezinteresownie bronił ludzi niewinnych w czasach, w których niewielu potrafiło wykaazać się taką odwagą i determinacją.

W słynnym procesie zabójców księdza Jerzego w Toruniu był pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych – rodziny księdza i Waldemara Chrostowskiego. Tę samą rolę pełnił potem w procesie generałów SB W. Ciastonia i Z. Płatka.

W roku 1989 został wybrany na Senatora III RP z Ziemi Kaliskiej. Pozostał senatorem II kadencji i został wybrany posłem w III kadencji Sejmu RP. Był członkiem senackiej Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Praw Człowieka i Praworządności, Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, członkiem Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu, wiceprzewodniczącym Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, członkiem międzyparlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej. Był członkiem Rady Regionalnej Unii Wolności oraz jej Rady Krajowej.

W 1991 roku został pierwszym po 50 latach Konsulem Honorowym Wielkiego Księstwa Luksemburg w RP. W 1995 pełnił funkcję pełnomocnika sztabu wyborczego Lecha Wałęsy. Był dwukrotnie powoływany na stanowisko sędziego Trybunału Stanu.

Na przełomie lat 2001 i 2002 przygotowywał się do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej w charakterze doradcy dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Te plany przerwała choroba.

27 maja 2002 został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski „Polonia Restitua”.

Zmarł, po ciężkiej chorobie, 28 maja 2002 roku.

Laureat VI edycji Nagrody im. Edwarda J. Wende

Marek Antoni Nowicki



Urodził się 5 marca 1953 w Siemiatyczach - adwokat, dyplomata, ekspert, publicysta, działacz organizacji pozarządowej promującej przestrzeganie praw człowieka. Autor wielu książek i artykułów o prawach człowieka publikowanych w Polsce i zagranicą. Wykładowca w Collegium Civitas w Warszawie.

W roku 1982 prowadził podziemną działalność opozycyjną, jako współpracownik zdelegalizowanych struktur „Solidarności”. Jest współzałożycielem Komitetu Helsińskiego i współautorem wszystkich jego raportów wydanych w podziemiu. W sierpniu 1988 r. został doradcą prawnym Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego podczas strajku w kopalni „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu Zdroju. W 1989 r., wspólnie z prof. J. Rosnerem i prof. P. Czarotoryskim, opracował tezy do dyskusji podstolika górniczego „Okrągłego Stołu”.

W roku 1989 współzałożył Helsińską Fundację Praw Człowieka w Polsce. W latach 1990-1993 zasiadał we władzach Międzynarodowej Helsińskiej Federacji Praw Człowieka z siedzibą w Wiedniu.

W 1990 r. uczestniczył w tworzeniu, a także był prezesem Polskiej Sekcji Międzynarodowej Komisji Prawników, założył Komisję Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej i przez dziesięć lat był jej przewodniczącym.

W przeszłości zasiadał w Komitecie doradczym Instytutu Praw Człowieka Międzynarodowego Stowarzyszenia Adwokatów, a także w Komitecie Europejskiego Centrum Praw Romów. Uczestniczył w działaniach Rady Europy na rzecz przestrzegania praw człowieka w czasie konfliktów, które wybuchły w Europie w latach 90. XX wieku.

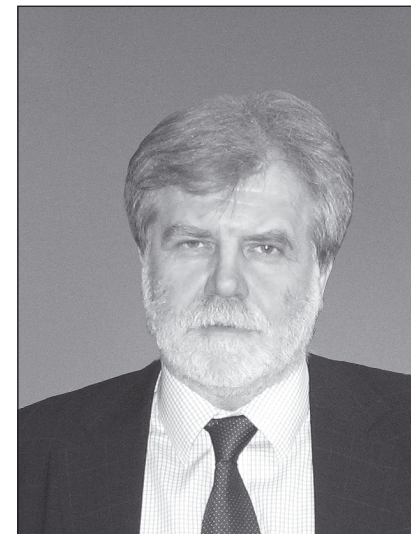
W latach 1993-1999 był członkiem Europejskiej Komisji Praw Człowieka w Strasburgu, a w okresie 2000-2005

pełnił funkcję Międzynarodowego Rzecznika Praw Obywatelskich w Kosowie. Od roku 2003 do lutego 2008 był prezesem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w Polsce.

W latach 2003-2006, z ramienia Komisji Europejskiej, jako przedstawiciel Polski, uczestniczył w pracach Sieci Niezależnych Ekspertów Unii Europejskiej ds. Praw Podstawowych. Obecnie jest członkiem Międzynarodowego Centrum Ochrony Prawnej INTERIGHTS.

W styczniu 2007 r., z nominacji prezesa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, został powołany przez ONZ w skład trzyosobowej Komisji Doradczej ds. Praw Człowieka w Kosowie. Od stycznia 2008 r. jest przewodniczącym tej Komisji.

W październiku 2008 r. został powołany do Kapituły Nagrody Praw Człowieka Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy.





„Człowiek, który swój adwokacki zawód traktował jak służbę i jak wyzwanie. Służył zawsze gnębionym i poniżonym. Doskonały mówca, władca słowa, bezlitosny dla zła i pełen szacunku dla poglądów przeciwnika. Był w pełnym znaczeniu tego słowa człowiekiem idei, bez oglądania się na koniunkturalne mody. I był lojalnym przyjacielem, na którego można było liczyć w złych chwilach, a zarazem barwnym, dowcipnym, uroczym kompanem. Kochał życie i umiał z niego korzystać.”

przyjaciele Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bronisław Geremek, Jan Lityński, Tadeusz Mazowiecki, „Gazeta Wyborcza”

„Znakomity prawnik i adwokat, nobilitował zawód piękną postawą moralną. Bardzo często zabierał głos w ważnych debatach publicznych, a jego opinia liczyła się niezwykle mocno. Od roku 1989 jako jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów, wspomagał twórczo i kompetentnie budowę odrodzonej Rzeczypospolitej, zwłaszcza jej prawodawstwo.”

Tomasz Wolek, „Życie”

„Śmierć Edka dopisuje się do coraz dłuższej listy polskich narodowych strat. (...) Do tych, którzy zrobili już wszystko, co przyzwoici ludzie powinni w życiu zrobić, ale którzy mogli – choćby w Trybunale Stanu – wyznaczyć swoim doświadczeniem i autorytetem praktyczne granice między dobrem i złem, między tym, co w polityce wolno i czego nie wolno robić. (...) ubywa mi z widzialnego świata kolejna postać wielkiego kalibru.”

Piotr Nowina-Konopka, „Wprost”

„Edward Wende był wielkim patriotą, wybitnym prawnikiem. Z przeciwnikami polemizował z wielką klasą, nikogo nie raniąc. To był prawdziwy arbiter politycznej elegancji.”

Lech Wałęsa, „Wprost”

„Jako adwokat był (...) niebywale odważny. Także poza salą sądową. Gdy przyjeżdżał do nas do więzienia, wymuszał na naczelnikach korzystne dla nas decyzje. Wynosił od nas grypsy. Nie wszyscy mieli tyle odwagi w tamtych czasach.”

Leszek Moczulski, „Wprost”

„To był wybitny prawnik, znany z przywiązania do sprawy niepodległości, wolności i praworządności. Prawdziwy obywatel polityk. Był szanowany nawet przez przeciwników, bo miał w sobie coś, co łączy, nie dzieli”.

Tadeusz Mazowiecki, „Rzeczpospolita”

„Człowiek o wielkiej prawości, o niezłomnych przekonaniach, zawsze uczciwy, wybitny prawnik i król życia. Można go scharakteryzować jako człowieka wielkiej prawości charakteru, o niezłomnych przekonaniach. W życiu politycznym postępował zawsze uczciwie i do śmierci dochował wierności tym wartościom”

Tadeusz de Virion, PAP

Fundusz im. E. J. Wende istnieje wyłącznie dzięki hojności firm, instytucji i osób prywatnych.

Wpłaty prosimy kierować na konto:

FdP – Fundusz im. E. J. Wende, Bank DnB NORD Polska S.A. III O/Warszawa, ul. Dubois 5a, 00-184 Warszawa
71 1370 1037 0000 1706 4020 9906

Darczyńcy Funduszu w 2008 roku:

Business Centre Club – Marek Goliszewski
Izba Notarialna w Katowicach
Kancelaria adwokacka Ryszard Nowak
Leśnodorski, Ślusarek i Wspólnicy Sp. k.
Naczelna Rada Adwokacka
Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie
Presspublica Sp. z o.o.
oraz osoby prywatne